

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a mesloga sve pokvarci" Nar. Peč.

Predplata s poštarnicom stoji 20 for., a selljake samo 1 for. za cijelu godinu. Razmerno 1 for., a selljaka 10 novčića za pol godinu. Ivan Carevina više poštarnica. Gdje se najde najmanje 8 selljaka te su voljni, da im list isplaću svim ukupno pod jednim zavojem i imenom, davaćem čemo za 70 novčića na godinu svakomu. Novčić se šalju kroz poštarsku Naknadicu. Ime, prezime i najbližu postaju valja jeftino označiti. Komu List nedostaje na vremenu, neki to javi odpravničku u otvoreni pismu, na kojemu se, neplaća nikakva poštarnica, napisava imena Reklamacija. Tko List prima i drži, ako je pošten, to ga i plati.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREĐNICTVVO I ODPRAVNIČTVVO

našli se
Cetina Sladić N. 42.

Pismo se šalju, platjene poštarnice. Vesti, dopisi i drugi spisi stampaju se ili u celosti ili u izvedku, naime prama svojoj vrijednosti i smjeru ovoga Listu. Nepodplesani se dopisi neupotpribljaju. Osobna napadanja i sl. isto sukratne stvari nenaša mjestu u ovom Listu. Pribrođeno se pismo islačaju po 50 novčića, svaki radak. Oglaši od 8 redakata stola 60 novčića, a svaki redak uviđa 5 novčića; ili u slučaju optoviranja po što se pogode oglasnik i odpravničko. Dopis se nevradaču. Uredništvo i odpravništvo, otm izvanrednih slučajevih, nedoplaćuju, nego putem svoje Listnice.

Poziv na predplatu.

Molimo sve našo p. n. predplatnika, da nam predplatu za drugo poljjetje čim prije poslati izvolo.

Preporučamo ujedno što vrudec svim onim našim predplatnikom koji nam štogod duguju za ovu ili prošlo godino, da odmah učine svoju dužnost, da uzmognemo ovaј pušči list bez skrbi neovisno i neustrašivo ravnati i uredjivati.

U Trstu, 1. Oktobra 1883.

Uredništvo.

Hajka na hrvatske istarske popove.

Tko je u poslednje doba čitao porečku *Istriju*, sigurno je opazio kako je ona žestoko, kako bezobjavno, napadala na našu stranku osobito pak na naše popove. — Nit jedan broj tog i lista, nije iz Corinove tiskare izbačao, a da nebi zaslonjen bilo kojim očitim člankom punim laži, kleveća na naš list, na našu stranku, na naše popove!

Da je porečka inžitorba samo na naš list napadala, nebi nisu bila glava zaboljiva; ona i onako živi zato, da naš list napadnu, da ga tobože Istrane i iz "načaržbitnije kožlice" u "kojoj se uvukao", — knako to ona ugodio rečku, — pa pri tom nemamo joj zato zamjeriti, niti imamo šta proti tomu s jednog razloga, što se jo nimalo nebojimo. All da si ona osobitim ciljem odahrala našu rodoljubivu popovu, tražeći da ih na kojigod način pred narodom diskreditira i tim ugnjiči celu našu pokret i budeći se svjesni naroda našega u Istri, to mi ne možemo i nesmisljeno mučeći pred.

Našin kojim ona hode, da svoju crne osnove ostvari tako jo neplimenti, toll podal, da mu mi para, u koliko nam je poznato, u nikoga naroda, u nikako političke stranke naci nemamo. — Ona nije vođila boj proti načelima našim, kakvotko političke stranke nici, ona je vođila boj na pojedine pristale naše stranke i narodnosti i

U svojoj zasilepljenosti nije "Istra" o naših člancih razmisljala niti ih ikada temeljito pobili nastojala, ona je uvek samo pitala tko je ovo ili ono napisalo, iko ovo ili ono rekao; pa kad je u biljini našu gdje god kakav popa koji s njom u istu tirku nepušće, daj po njemu, priliži i klevećem barem osobu njegovoj kad se ništa nemaze proti onomu što je on tobože napisao ili rekao.

U toj borbi proti našim popovom, nije njoj ništa sveta ostalo, sve čim se pošten čovjek podišti može, bacilo je ona pod noge, u blato: čest, poštenje dobar glas pojedlnici i tim ista vjera naša postula je gramotnom lutkom u stupovih tog ogledala pravog liberalizma, a to samo zato, da uzmognu u hrvatskog seljaka uzdrmati štovanjem koje on goji za popova svojih, do vjere svoje. — Laž, kleveća, potvora bilo su cijenjeno oružje tog delije u boju za svoju: *avita cultura!* Našu požrtvovljost, patriotskim. Iujalnost našu, te krleposti poštene ljudi i čestitih državljanima poštane su nojednom za "Istriju" neoprostivite.

griseš, a izdajstvo roda i jezika i majčina mleka, nemoralnost, beznačajnost postale su nasledovanja vredno kriopost!

Tukva je sto bila takтика porečkih *Istric* u borbi proti narodnosti našoj, takvo njezino izabrano oružje! Da ta našin vojevanja nije bez posledice ostali, mogao, pokazalo se najbolje za vreme izbora za pokrajinski sabor. — Pojavom javno napadjanje i sramoteno, da i prijavljanje na ljudi naša strunka, na sve što nije preko mora skiljilo osobito pak na na popove naše postula sa svakdanjom zavobavom naših civiliziranih sugrađanah, ih depositiraju starodavne neprispodobivo kulture! Ta moderna zabava u kratko sa ulice uvede se i u društvo i u samu saborsku dvoranu u Poreču, gde je svoj vrbunac postigla sramotoum naših zaustupnika, ali ta zabava na naš utjehu, dovele je napokon ipak i urednika porečkog bllok lista na obtuženičku klupu!

Plat da sad tko god, čemu toljki ogorčenost, čemu toljki surovost naših "liberalinaca" u borbi proti našim golorukim? Zar možda razvikanoj kulturi štogod prietelj od našegoz juzikom, zar je zbijla moguće, da mi "divljicu" barbari štogod naškodimo starodavnoj, ukorenjenoj kulturi naših protivnika? Zar smo se možda mi u njihove poslove mješali; zar smo možda htjeli, da kogu Talljana potvrdimo, da u kojem talljanskom gradlju hrvatsku školu ustrojimo? No, od svega toga ništa! Mi smo se uvek samo kod kuće brali, na svetu stvar se zausti, za jezik svog, zaime, koje smo od djedovačkih knjigalj, a protivnici naši bili su, i jesu još uvek, oni, koji su za našim zamjistem poslali, oni su bili, i jesu još uvek, oni, koji su u našoj kudi o glavi radili; jer nigrdo nije bilo borbe, gde sami Talljani stanjuvaju već svrgdje gdje Hrvati ili Slovenci. Iz toga se dakis vidi, da "institutori" nismo mi, kako to "Istra" tvrdi, već je to ona sama i njezina svojta. "Istra" je u stvilu u glavu, da je "Istra" talljanska zemlja, pa prem dobro znade, da Talljane u njoj niti trećinu pučanstva nesnažljivaju, hode svom silom da uništi, uguši u prvom pčetku naš najnoviji pokret. — Znajuće pak, da za suds, žalboze, neljame osim popovata, toljko Inteligencije, koliko bi je trebalo, da se narod uzmogne u kratko probudit, osvjetiti i uspijevo vojevati proti surovom tom napadaču, napala je "Istra" osobno na popove, te na sebe, jedine reprezentante budeće se hrvatske ideje, u naši, kud oni vrlišti, da je uništila sve što joj na putu stojalo. Nu pošto tu njezinu nuda i želja neljame nikuvak tajmelja pošto so ne osniva neg na prostom egolzmu i požudi za gospodarenjem, neda se tako labko ostvariti na pošten način, i buduć, da se proti istini i pravu nemože drugim vojevati neg laži i klevećom, to je "Istra" posegla za tim ječuljim sredstvom, pa liberalno, kako je do korenja, pod devizom "il fico giustifica i mezzi, dignula križarsku vojnu na našu ljudu našu poštene i domoljubne popove.

Evo zašto toll surove borbe sa toll neplimenti oružjem bijeće!

Zaljubože, ne da se tajti, da nije željno komoj je napadala ipak koga ustrala, osobito med starjiljima našim, koji se onda ili povukao u kut i ostavio malodu-

šnu protivnikom široko polje, ili pak kognješ (th Šma hvala Bogu vrlo male broj), koji odprli nestalan i nedostatno poduđen, pokronuo kabanicom i stao otvoreno, zajedno sa "Istricom", proti nam raditi. Da i takvih nije bilo za posledice borbe, bolje bi bili prošli, niti bi se "Istra" bila onaka s nama podugrivala! Međutim za onim, koji su nas u posljednjem času ostanili, mi neštim, oni bi nas illi prije izdali, da im se prilika pružila. Ono su bila bolestna usta da zdravom tisu, koju mu njihovo odstranjivanje nemože nego korištiti. Zato mi za njimi nežalimo, tim manje što se za tu opernuju pobrinula ema "Istra". Nu nije samo to dobra ona naša učinklja uza zdravom tisu, ona je za njihovu odstranjivanje nemože nego koristiš. — Istra je za našu stvar — to joj svakako moramo priznati — više učinklja, nego smo mi u stoljnu naših članakah. Ona je očimljim svajlini "članci" probudila mnogo naših koji su dorad tvrdi spavali, ona je otrešla sa našega stabla uvek i trule grane u okremljenia one koju se zdrave ostale. Hajkom dakle, na naše popove Istru postiglo je protivno od onoga što je želila i mi nismo, da ćemo, joj najveću zahtvaluost lešiti, ako joj zažešimo, da i nadalje ide putem kojim se zapušta. Nu tako evo podrmino tetu "Istriju", nemožemo da neponomemo i naše vrlo rodoljubive popove, da nekton duhom, Psovke i klevoce, koje "Istra" na nje stipoje služe im satno na čas; a sramota bi za nje bila, i mi bi je moral da ardea požališ, kada bi o njih "Istra" onako plasla bijela kako je ono ob onom Štaferkom razfratu, o kojem se pojavljivo izrazilo prigodom izboru, jer da se jo znao zahtvaljnim izkazati onim koji ga kuo gosta u Istri velikodusno trpa. Onukve rieši za Iskrenu rodoljubu sramota su, koju se niskada oprati nedado.

Napred dakle brado u svom rodoljubnom radu. Svečeničko zvanje nabi i onako imalo smislu kada se dotični nebi skrbio kao za moraine tako i materijalni napredak povjerenja si puka; a pravog predstavca, poznato je, da neima gdje narodna svest spava. — Narodna prosvjeta sveta je stvar, tim svetlja čim veće radi nje pravstveno tropljno. Progonstvo neka vas ne plasi, jer je i Isus sam, koga ste vi vjerni sluge, zato što je istinu propovijedao i svjetlost Šrila, progonač bio, ali je napomeno njegovu ideju ipak požihaj. Bez borbe neima pojhede a bez žrtve neimablagoslov! A da dan pobede nije dulje, očit niti je znak grozničavo trzanje protivnika naših.

Razprava proti "Istriji" pred rovinjskom porotom.

Nadali smo se, da će "Istra" doneti obširno izveštje o kaznenoj razpravi, što se je proti njoj ob izjavala u Rovinju dne 20 i 21. rujna. U posljednjem broju slavi slavje i pjeva "Tebe Boga hvalimo". Jer je premešten jedan ubogi kapelan, kao da je to ministar, u o svojoj pojhedi pred rovinjskom porotom ni rieši. Čuti valjda i snažnu te pojhedi, znade, da, nako što je pojheda, to je Pitkova pobeda, te

si ju želi što prije izbrisati iz pameti. Ali mi nećemo, da to tako prodje. Niže donušmo vjerno izveštje ove razprave. Ovaj put se ograničujemo na komadić te razprave jer ostali materijal ne potičuša više, — a drugi put ćemo donesti sve ostalo.

Porota je sa 11 glasova proti jednom rješil Dr. Tamara, urednika "Istre", on obtužio i tim objavili, da po pričanju svjedoka ona se joj osvjedočila, da su ga Semelli i Velnić bili u noći mjesec 13—14 lipnja pijani, i da je g. Mikliš bio 27. lipnja pisan tako, da malo što se nije izbjugnuo na dlete, koje je krasio u poslu, da je zbijuši bijavao, to da je Dr. Tamuro priobrušio ono sve u svojem listu, Istru pisao. Tužitelji učili su proti osudi njezinoj žalbi.

Kad pukne osuda nesmis je se o njoj kazati ni bilo ni crna. Ni mi nećemo toga žiniti. Misli su ipak stobodne. Njih ne vežu paragrafi. Neka dokla misli o osudi što komu drago i mi mislimo svoje.

Što možemo kazati jest, da je potrošna presuda začudila sve one, koji su pozorno pratili razpravu i trjezno sudili ob onom što su čuli i vidieli.

Česa pak nemožemo premučati jest bezinkontinuitet tuženjivih branitelja i rovinjskih odvjetnika, koji su 19. rujna u večer pogostili sve porotnike; a osobito bezinkontinuitet branitelja Dra. Glezera, koji je presudu porotnika u razpravi nazvao pa trijatnom (rodoljubnom).

Nemožemo premučati još jedna okolnost, da bi se naime porotci imali poduđiti o tajnosti njihova vječanja i glasovanja. Čuli smo, da se jo neki porotnik izrazio: quel m.o. de Katarinu voljeva farne sligura, ima ei ga clapà questo i popratio svoje rieši shodnim udarcem po luku. Ovo je žalostno, ali istinato, a mi bi želili, da se to radi ugleda samo porote nedogodaja.

A sada evo razprave:

Predsjednik: savjetnik Colcuc, sudci: savjetnik Manaro i pristav dr. Devescovi protokolist prislušnik Albanese.

Potnotci: Giacomo Grossani, Leonardo Fiorelli, Domenico Deglioghi, Alessandro Tamaro, Maffeo Buranello, Angelo Mayer, Cristoforo Cossovi, Francesco Steppan, Antonio Boso, Cesare Cocovich, Girolamo Curto, Agostino Ritossa, Cattarinich.

Tužitelji: pop Mijat Semelić, župnik barbarski; pop Ivan Velnić kapelan pionjarski i pop Andrija Mikliš kapelan lovrenčki. Njih zastupa kazneni branitelji Dr. Josip Stanislav.

Tuženik: Dr. Marko Tamaro, Brane ga: Dr. Glezer i Dr. Boccellari.

Predsjednik nakon običnih formalnosti otvorio sjednicu i pročitao obtužbu Semelićevu i Velnićevu a onda oni Mikliševu. Sadržaj njim je u kratko slediće:

Za vreme pokrajinskih izbora list "Istra" donio je dvije vesti: u jednoj jejavljeno, da su sup M. Semelić i pop J. Velnić u kasnu večer ležali na čestii piva, a u drugoj, da je pop Mikliš bio pisan iještje kretiš i malo što se nije nijes izbjugavao, a zatim da su ga vidiši bijavati i okršio ga bijesomučilom spravljivim na sve. — Sva trojica tuže Dr. Marka Tamara, kao odgovornog redniku "Istre", rad uvrlede poštenga § 488 kaz. zak. a

n slučaju, da i sudac i perovodjač taj njihov jezik posve dobro razumijeli. U protivnom slučaju morali bi se rabiti turnič i sastaviti protokol u jeziku u kojem je dotični izpitani a jeziku sudbenom priložiti će se samo autentičan prevod istoga. Isto ovoga sledi dakle, da je sudac posve po glasu zakona radio, kad je zapisišnik sa poprimi B. D. snastavio u jeziku u kojem je ovaj izpitani bio, a kad se drugdje radi, radi se protuzakonito.

Nadalje veli dopisnik baš kano da hoće dokazati kako on znaće logički mišljiti:

„Sudbeni jezik jestona u kojem se razpravlja kod suda. Kod suda u Pazinu, kada kod svih drugih sudova u Istri, stranke razpravljaju izključivo u sudbenom jeziku (Uzvrsna logika). Dopustajući u kárenih poslovima, da obituenski ili avjedok koji pozná talljanski govori drugi jezik, očito se krije zakon. (Na ovo smo već odgovorili zato idemo dalje).

„Niti neka nam se ne predvaci, da ako obituenski ili avjedoci koji znadu talljanskim, iz samovoљe neće u tom jeziku sa sudcem govoriti, ovemu drugo nepracoste nego presuđati ih u jeziku koji se njim više misli. U koliko se tice obituenskog, slobodno mu je opravdati se kako bolje znaje, i u njegovom je izrazu da govori illi ne, što se tice svjedoka, zakon pruža suda dona sredstavah da ih prisili da izkažu.

Mi bi u istini rado znali koju su ta sredstava kojim može sudac prisiliti svjedoka, da mu odgovara u jeziku koji nije njegov. Istrijanin mudrije će nam tu sredstva sigurno drugom zgodom investiti kad bude opet biti denunovani koga sudača jer ni tumudio zakon kako i on.

„Selentili smo shodno uobičajeno ovo malo opazak u nakani, da se protrođo službi, da se samovoљi ono malo Hrvata ili Kranjčaka kakav je popr. B. D. ne-suprostavlja samovolja Talljanima. Trpeć kod suda onu prvih, morati će se tripti i onu poslednjih.“

Što za Boga i misle II. Talljani kod suda na silu govoriti hrvatski, kako jo to Pepi Camis na izbornom banketu? A kamo onda gospodio! vašu, avtive, impregabilne vlasturu?

„Mi se nadiamo, da do oblasti istarske kojoj su se uvek znali uzdržati izvan strančarskih pitanja, znati podučiti popr. B. D. i drugovu o dužnom postovanju napram sudovom.“

A mi se puni nadamo, da će već jednom „Istriju“ sama uviditi koliko je to nepristojno ovukvitni stvarim, svoje čitatelju pitati i da će ovoga dopisnika podučiti o poštovanju dužnoum njezinim čitateljem.

Iz článku osorske mjeteca ruđa 1883.

U našu dobu žalitivo, radi da više nego igra, svakovratni listovi puni su svakog grupboča to oružje najvećih ljudi, jedovita srdeća. Svakom čovjeku, koji ikočko ljubi pravdu i istinu, to barem ponosito pozna našo odnosaš, mora se upravo gaditi lajuva bubica. Istra, ja mislim, da nobi nitko našim nepristojnim mogu da boje svjedoca štromastva nego si ju sami daju u stupcima spomenuto blagogostu...

Tko se usudi pobijati njihovu opaku i hrvatsku, nazore i nepravu, štova riječ, s njimi u isti rog već prodaju, te izdaju, neznačala, u obec nemna na svetu pogrede, koljom ga nubi obispuli. Očito bito redoljubno svodenovo im je pravi tru u oku. Ali ipak nuk si dobro i kompatne, da uko im jezik hrvatski i sve što se njim služi tog je ljudi, mrzak, mrzko uvrštu i sila njim pomoti i nede, jer se zna, da zlo rabi i uvršte neuvrštu razlog. A stalno jo da uzrok njihovom napadanju jest nenavist i sebljnost ne ljubav do pravde.

Da su dopisi učišći sa osorskog obiteljskog u zadnjih brojnih dionicima. »Naše Sloge« na istini osnovani, znači svatko, koji ljudi istinu samo ne valjda plaćeni dopisnik bude istre, komu jo osobito na zuba svedenstvo.

Blato koje hoće dotični način da bac, neka bude uvjeren, da ga se neprimi, već pada samom dopisniku na crni obraz. Istina se nuda zabaštriti, kako to on sitom u svoj latkunom glavici nudi, niti sa pogrdjami pobiti. — U luži su kratke noge.

Tko dobro pozna mosto Nerezino, neće nikad uživrtiti, da je domaći, kučni, materinski jezik drugi van hrvatski. Po svem blešom svetu, svih živući narodi imaju u početnoj pučkoj školi nastavnim jezikom materijali jezik. Polak izkušta svih odgojiteljšan milađezi (pedagozi) svih vlastovih djeteta mogu velikim koristem izručiti što im je za život najpotrebitije, jedino u učionu, gdje je nastavnik jezikom njihovu materinju, kućni jezik. Ali ipak za Istru koju se usudi takva Šta izuzvodi taj neizma da živi!

Da so za školsku sgradu u Nerezinu, gdje ima do preko 1600 stanovnika, koji do preko 15 trakabulata posjeduju i dalekim svie-

tom plove, neće občinski načelnik, da mnogo glavu razbijla, o tom je valjda i sam dopisnik Istru osvjeđen, prem protivno tvrdi.

U zadnjih desetak mjeseci poskočio nam je občinski adicijonal do 80%, to mogu i toliki samo ljudi, koji, po svojprilici, za mito pišu.

Da se nisu mogao mjeseci vidjelo obilježje, koja se je bio pružao nabaviti znani gozpodin to je živa istina. Pa ipak dati takve stvari občinstvu na razsudljivanje i upozoriti oblasti na reneurendnosti u očiju onakvih ljudi je prosto klevetanje.

Napokon izjavljujemo, da se unapred nećemo obuzirati na napadanjem Istru dopisnika jer ona do nai nikako dosegnuti nemogu.

POGLED PO SVIETU.

U Trstu 15. oktobra 1883.

U Hrvatskoj su se duhovi umirili premda jošto u narodu vrjje još se boji, da će pitanje o grbovih i ostalo povrijeđeno nagodbe po Hrvatsku lošo izpasti.

Ugarski sabor razpravio je pitanje o grbovima tako, da se imadu na finansijskim sgradama u Zagrebu dvojjezični grbovi (hrvatski i mađarski) skinuti a mjesto njih, postaviti grbovi bez ikakvih napisih. Hrvatski zastupnici na ugarskom saboru (bar većina njih) pristali su na to mađarske prodje, dotično zaključku, na pitanju jo, što će na to hrvatski narod i njegov zemaljski sabor.

O imonovanju novog bana i hrvatskog ministra (jer se i g. Bedeković zahvalio) pogovara se koješta, nu istjena jo istina prijatelju, kako ti govoris, da je nisan nikad nikomu zla učinio niti koga uvrildio, ali svejednako, kad te nepristoj očarli moraš po sili postati od živoga mrtav.

Poslodnjih danih biralas je zastupnička kuća ugarska članova za delegacije, koje će se do mala sastati u Beču.

Srbski kralj Milan raspustio je narodnu skupštinu, koja nije kanila odobriti vladin rad. Novo ministarstvo nije po volji nijednoj stranci u Srbiji niti se može ono sa uspjehom oslobiti na stranku, koja bi ga htjela i mogla podupirati. Nenadjo li novo ministarstvo noćin kojim bi se na vlasti uzdržati moglo, raspustiti će valjda narodnu skupštinu i kušati bolju sredu kod budućih izborih.

Narodna bugarska skupštinu od godjena jo je do 27. studenoga. Čim se opet sastane, proučiti će osnovu o promjenah prvog bugarskog ustava, koji bijaše od kneza Aleksandra dignut. Govori se, da vlasta izmodju kneza, ministarstva i narodno skupštine podupravljaju sporazumljeno.

Španjolskoga kralja Alfonsa, vraćajućoga se kući iz Berlina, preko Pariza, napali su u poslednjem mjestu takozvani radikalci, zviždanjem i hulankanjem što je naime postao posjednik neke njemačke pukovnije što se neviše Francezom nimo. Uskod tогa nastalo je napetost između Francuzaka i Španjolske vlade. U Španiji odstupilo je prvačnja ministarstvo a novo se ju ustrojilo.

Raznosi se opet glas, da će austrijsko-njemačkom savezu pristupiti i Turska jer da je nedavno knez Bismarck turskog generala Muktara pašu kano gosta primio i među njima o takovom savezu govorio bilo. Iste paša dolazi ovih danah u Beč gdje će sjeđurno isto tako prijateljski biti primljen kao što je u Berlinu.

Egipatski podkralj podielio je pojmovanje svim onim, koji su sudjelovali kod poslednjeg ustanka izuzam razbojnika i tatovala.

Turska vlada potvrdila je ugo-

vor o svezi balkanskih željeznicih sa austrijskim.

Ugovor taj potvrdile su zatim vlade u Biogradu (srbska) i u Sofiji (bugarska).

Razgovor medju Matičinom i Blažom

pod Tinjanskim Ladonjama!

Mat. Ča će reč Blaž, da te ovo jutro vidim turčinoga kako ni tvoj običaj, da mi se čini kako da s' oči ubi ti tija organi se sapitati.

Blaž. E' dragi, ostavl me s Bogom zač je došlo vrime, da ćeš se već za maio od sadi unaprid pod tim našimi ljetenjumi razgovarati s' namom.

Mat. Blaž moći za Boga koji te je dà na ovi svit, da nisi valja pti pod kakav proces, pak da ćeš morat otići ali u Kopar ili u Građisku.

Blaž. Niš ne Mate moj, něgo svakakor mi se valja odseći ododje ako se misli toliko poštenja i mira uživati kako se pristoji pametnomu čoviku.

Mat. A Bože moj, tko se to naša da dira u tvoje poštenje i tebo uzneniruje, jer tko zna, da si ti ikad komu zla učinio ili koga uvrildio.

Blaž. Istina je istina prijatelju, kako ti govoris, da je nisan nikad nikomu zla učinio niti koga uvrildio, ali svejednako, kad te nepristoj očarli moraš po sili postati od živoga mrtav.

Mat. Strošam ja, Bog mi gribu odprosti, da te je vrag mogu obrniti tako poštoga međa kuko si ti.

Blaž. Mate dragi uprav mislim, da ni nisan nego sam vrag, zač znam i sam, da i ti znas, da mi »Slogari« još nismo nikad upravljali s komunskom imovinom, također niti smo nikad što produši ni prijeli od komunskoga, ali sasvim tim svejednako naša draga stena a mila kuma »Naše Sloge«. Istrica je raztrubila u svit dne 1. Septembra o. g. da mi »Slogari« u upravljanju občinskom smo zamešnili distili i popravljati komunsku pute, gradit potrebite lokve, i svišće Bog si ga zna koliko da smo posili komunskoga i sporud tega da smo ostali sramotno iščeni svote komunske službe i časti; dokle realni mi na to dragi moj Mate, da ni valja bolje ostaviti svoju domovinu nego pravilni toliki kad proždrat i prid svitom toliku sramotu nositi?

Mat. A brata moj, ako je to istina, to ni pisaš nijedan drugi nego sam vrag ali njegova mati; zač duo sam i ja lužiti na svitu ali takove jošte nikad; jer znas i ti Blažu, da smo vše starli niti mladi, i da za naše svo vrumo da pametimo još ni nikad nijedan upravljati s' komunskom imovinom, nego same naša gospoda krajeli i talljanaši. Znamo da je spôstka, dugo vremena županovu sadu pokojni gosp. Vlenceo Orlić, i da njegovo županovanje je toliko trajalo, dokle skoro ni bila posluju polovicu naših komunalnih; zatim pak mu došla zamjenik gosp. Antun Šestan koji je županovu toliku, dokle je dobro svetu komunskoga prošundra kako se je obnašao; a među tim je županovu jošte nikoliko vremena sada pokojni gosp. Joso Doplera od kojeg se nezna, da je ništar dobrog učnijo, van da je bijo glava ponosita, i da je znači oči oči s' tvojim.

Blaž. Ako je to istina, to ni pisaš nijedan drugi nego sam vrag ali njegova mati kako da to ni zlogov afar. Recite mi malo draga kumare po duse, komu će covek dan danasňih ugoditi?

Mate. Tuzina ja, on ti coveka toka cuti! Šul pak te tanke fureste al roba domaćina? Nas Frantinu je prošli kopne, al kako nasi citadini recu, vilan na vanjski, ma tako je ždravina i vesela, on bi jih tako edukano i naučeno, kako su, mogao na spaznicu na brajan pet. Judi Loži, ca' bi vili ž nas kada zonske partije deluju, kuda se zenske su političke pacaju mešto da naštole, da njin lončić neškpi i da mužu kopiju podplutio? Pak da bi alimenzo žagovarele i branilo judi do koh se neinore nišluge red nego, da su kako one govoris s'čavu a ne one neviši koh Šu puna gužeti i ken Že mora žegi do postenju reč a oni koko da his Ždu govoris. Cijeto me kuma Luce: covek, ki ni vredan svoga postenje žublji i noči hrani, on malo vaju, a oni ti takovoga brane, nišu boji odi njega, to bi ja rekla na punu usta, Šemu Švetu i frajlin i goštan, plovjanom i kapljom, poštolarom i bekuron. Ci mi ga Žlodeja žanovetju? Naštimo mi zenske nasi lončić i padeli, nase ligi i pletili pak će hoće biti za naši i našu decu a nečo Že Švet Ž namli po gužetom poštehliv. Muski Šu muski; oni moru i kakovu reč; ako je Šu Ždu govoris. Cijeto me kuma Luce: covek, ki ni vredan svoga postenje žublji i noči hrani, on malo vaju, a oni ti takovoga brane, nišu boji odi njega, to bi ja rekla na punu usta, Šemu Švetu i frajlin i goštan, plovjanom i kapljom, poštolarom i bekuron. Ci mi ga Žlodeja žanovetju? Naštimo mi zenske nasi lončić i padeli, nase ligi i pletili pak će hoće biti za naši i našu decu a nečo Že Švet Ž namli po gužetom poštehliv. Muski Šu muski; oni moru i kakovu reč;

Blaž. Ali vru ti moju zadajem Mate brate, da me nisi ti utišio tako s tvojim razumom razgovorom, da bih bio valja valje danas se Izceljivo iz Tinjana od moje mire domovine.

Mat. Dakle vidis Blažu, da je bolju razmisljena nego namisljena; to izkušas i sada, gdje nam-vlada naš župan, Junius miljenik, koji nam je hitlj

svoga breka, da se kupa u vodi na Rupi odkle mi jidemo i pijemo; može dakle i sam razabrat, da naša gospoda Kranjeli vas smatraju od manje cine nego evožu životinju.

Blaž. Pravo govoris Mate, i uprav ujih nije ništa brija, za našu prosvetu i za našu blagostanje nego samo da turaju u svoj džep naše komunske novce; znaš, da oni teže za tim, da mi jošter više ostanemo i prez svake prosvete, šupi i glupi gladni i hosi.

Mat. Blažu moj, sve Žo si ovda Izrael sudim, da si pravo Izrael, all ja mislim, da bi dobro bilo da se već jednom opametimo i da od sada u naprak nikad ne povjerimo brašno onomu skotu koji popel lišće. Blaž Naprav, dobro si rekli Matičino, sad i ja uvidjam, da svaki onaj koji neće svoga za brata, imati do tudičice za gospodara; zato držimo svoje Žo nam po Bogu i pravici Ide, tada nećemo si ogrešiti dušu, niti se svitu zatmiriti.

Luca i Mara.

Luca. Bujorno kuma Mara, otkuda tako nagišo kako je Žura bio gor?

Mara. Aj bi Vau dal nas Franjinu vraznjega dušorna, du Vas cuje; za niže lejlja va Franjinu i Jurine kako je opral neki dan onega nemotu od Jurine, na bi ga Žura poždravil jutro rano sa donjih.

Zuca. A Jumine koga Žu dunke kumenta? Pašnja Žan malo preja bližu jene kuću pak ti nebore cujen, kako neke nase gospo i frajlin Žu rugobu, vaš Žmarad, ka Žurku Žurku i Žurku inventu kontra vasesmu Franjinu, kontra prvenu kapelanu, kontra nekem drugem popon i kontra nekemu vpartiju Ščavu. Govoreše Žu, da Žu judi odi putnika našega plovana pravil i postoni Žudi ac da nješu Že more red engod komu nu Žanji pride u on da Žu se va Žep spravil i na Že lepo musti kako da to ni zlogov afar. Recite mi malo draga kumare po duse, komu će covek dan danasňih ugoditi?

Mara. Tuzina ja, on ti coveka toka cuti! Šul pak te tanke fureste al roba domaćina?

Nas Frantinu je prošli kopne, al kako nasi citadini recu, vilan na vanjski, ma tako je Ždravina i vesela, Šemu Švet Ž namli nebi dobro, da on dožna za ovu dnešku Žeku Žas bih naš kapac kalumat na Franjinu i Jurinu. Jumaneš Ži Žid; onako po zensku. Ganate Ži Žid; onako po zensku. Vaja mi kuma poc za te Žil vredna deca vrlaćat. Bog Ž Živani; poždravite mi puten Emreš i Pauliuš. Bog Ž Živani; a vi mane tamo nize one ke Fervaron r... Peru.

Zuca. Ganate Ži Žid; onako po zensku. Vaja mi kuma poc za te Žil vredna deca vrlaćat. Bog Ž Živani; poždravite mi puten Emreš i Pauliuš. Bog Ž Živani; a vi mane tamo nize one ke Fervaron r... Peru.

